

รายงานการเข้าร่วมโครงการ เอพีโอ
23-CL-18-GE-WSP-A Workshop on Productivity Enhancement For Women Entrepreneurs
ระหว่างวันที่ 14-17 สิงหาคม 2566
ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์
จัดทำโดย นางสาววิชนี กฤษณะเศรณี
เลขานุการระดับ 9 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
1 ตุลาคม 2566

ส่วนที่ 1 เนื้อหา/องค์ความรู้จากการเข้าร่วมโครงการ

1.1 ที่มาหรือวัตถุประสงค์ของโครงการโดยย่อ

เป็นการหารือแลกเปลี่ยนทัศนคติข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความท้าทายที่ขัดขวางการเป็นผู้ประกอบการของผู้หญิง ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิต/ธุรกิจของผู้ประกอบการหญิง ร่วมแบ่งปันนโยบาย แนวทางและแผนธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการหญิงสามารถแข่งขันเพิ่มผลผลิตได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

1.2 เนื้อหา/องค์ความรู้ที่ได้จากกิจกรรมต่างๆ

(1) การบรรยายของ Dr. Ronahlee A. Asuncion Professor School of Labor and Industrial Relations University of the Philippines Diliman เป็นการบรรยายเกี่ยวกับ

(1.1) ความแตกต่างระหว่างเพศในการประกอบธุรกิจ บทบาทของเพศหญิงในอดีตมีอิทธิพลในเชิงลบ การรับรู้ และอิทธิพลในเชิงลบที่มีต่อผู้ประกอบการหญิง โอกาสของผู้หญิงในการตระหนักถึงศักยภาพของตนเองในการประกอบธุรกิจ ในปี 2021 การมีส่วนร่วมของผู้หญิงในการเป็นผู้ประกอบการระยะเริ่มต้นโดยเฉลี่ยทั่วโลกมีเพียงประมาณสามในสี่ของการมีส่วนร่วมของผู้ชาย ช่องว่างระหว่างเพศสูงสุดในธุรกิจสตาร์ทอัพสามารถพบได้ในประเทศที่มีรายได้น้อย โดยมีผู้ประกอบการหญิง 68 รายต่อผู้ประกอบการชาย 100 รายทั่วโลก การแบ่งแยกเพศของแรงงานหรือการประกอบอาชีพระหว่างชาย/หญิงเป็นข้อจำกัดในการเติบโตทางเศรษฐกิจในภาพรวมที่ไม่อาจใช้ประโยชน์จากศักยภาพของผู้หญิงได้อย่างเต็มที่

(1.2) อุปสรรคของผู้หญิงในการเป็นผู้ประกอบการ อาทิ บางวัฒนธรรมอำนาจในการตัดสินใจของผู้หญิงมีน้อยหรือจำกัดอยู่เฉพาะบางประเด็น ไม่ได้รับการยอมรับในการเป็นผู้นำ ขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ขาดโอกาสทางการศึกษา ไม่มีเครือข่ายหรือการรวมกลุ่มที่สนับสนุนการทำธุรกิจ ข้อจำกัดและอคติทางสังคมที่เข้มงวด ภาครัฐส่วนมากไม่ส่งเสริมการทำธุรกิจของผู้หญิงเท่าที่ควร และการขาดแหล่งเงินทุนเป็นอีกหนึ่งอุปสรรคสำคัญของผู้ประกอบการหญิง ซึ่งอาจต้องใช้เงินทุนส่วนตัว หรือเงินทุนจากครอบครัว เนื่องสถาบันการเงินบางแห่งไม่อนุมัติเงินยืมสินเชื่อให้กับผู้ประกอบการหญิง

(1.3) ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา - 19 ส่งผลกระทบอย่างมาก โดย 64% ของบริษัทที่มีผู้นำเป็นผู้หญิงได้รับผลกระทบ 80% ของเจ้าของธุรกิจที่เป็นผู้หญิงมีความต้องการสินเชื่อ แต่ไม่ได้รับโอกาสในการได้รับบริการ คาดว่าผู้ประกอบการหญิงจะสามารถก้าวข้ามผ่านช่องว่างระหว่างเพศทั่วโลกได้ อาจต้องขยายเวลาออกไป 36 ปี

(1.4) ผู้ประกอบการหญิงได้รับประโยชน์จากการปิดช่องว่างระหว่างเพศ เช่น ได้รับการยอมรับทั้งสถานะทางสังคมและครอบครัว ส่งเสริมการแสวงหาโอกาสและเป้าหมายการของตนเอง รายได้ของครอบครัวเพิ่มสูงขึ้น มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

(1.5) การสร้างทักษะสำหรับผู้ประกอบการหญิง เพื่อให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประกอบการ ลดอุปสรรคที่ขัดขวางความสำเร็จ รวมถึงการพัฒนาผู้ประกอบการหญิง โดยการสร้างความเท่าเทียมทางเพศ ได้แก่ ให้โอกาสและสนับสนุนการเป็นผู้นำ การแสดงความห่วงใย เพิ่มเงินทุน และให้ความ

ดูแลสุขภาพ ทั้งนี้ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ประกอบด้วย การสนับสนุนให้ผู้ประกอบการหญิงมีส่วนร่วมทางด้านเศรษฐกิจให้มากขึ้น มีแนวทางในการบูรณาการเพื่อเปิดช่องว่างระหว่างเพศ กำหนดเป้าหมายแนวทาง และความต้องการของผู้หญิงให้พร้อมรับกับโอกาสและความท้าทายในการทำธุรกิจที่อาจจะเกิดขึ้น ส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน การเข้าถึงแหล่งเงินทุน การฝึกอบรม การพัฒนาทักษะทางด้านธุรกิจ การตลาด การเงิน เทคโนโลยี สร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งเพิ่มอำนาจในการต่อรอง การให้ความสนับสนุนของรัฐบาล

ทั้งนี้ ในการบรรยายได้ให้ผู้เข้าร่วมการ Workshop แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสและอุปสรรคของผู้หญิง รวมถึงการพูดคุยถึงศักยภาพของผู้หญิงในการประกอบธุรกิจ แผนการสร้างทักษะในการเป็นผู้ประกอบการของผู้หญิง เนื่องจากผู้ประกอบการหญิงส่วนใหญ่ยังคงขาดทักษะและความรู้ทางธุรกิจที่จำเป็นในการดำเนินธุรกิจ การขยายกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางในการให้ความรู้ ทักษะ และความสามารถที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการ รวมถึงแผนการดำเนินธุรกิจ นโยบายที่มีเป้าหมายที่เหมาะสม การเข้าถึงการศึกษาทางด้านธุรกิจ การฝึกอบรม การได้รับคำปรึกษา เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถและความมั่นใจให้กับผู้ประกอบการผู้หญิง

(2) การบรรยายของ Dr.Seema Joshi Professor Department of Commerce University of Delhi หัวข้อการบรรยายประกอบด้วย

(2.1) ความท้าทายในการเป็นผู้ประกอบการหญิงในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก โดยได้ให้คำจำกัดความของการเป็นผู้ประกอบการ คือ คน บุคคล หรือหุ้นส่วนกลุ่มเล็กๆ ที่ค้นหาโอกาสเพื่อสร้างธุรกิจ ซึ่งผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จมักมีความอยากรู้อยากเห็น ยืดหยุ่น เต็มใจที่จะเรียนรู้ กระตือรือร้น มีแรงจูงใจและวิสัยทัศน์

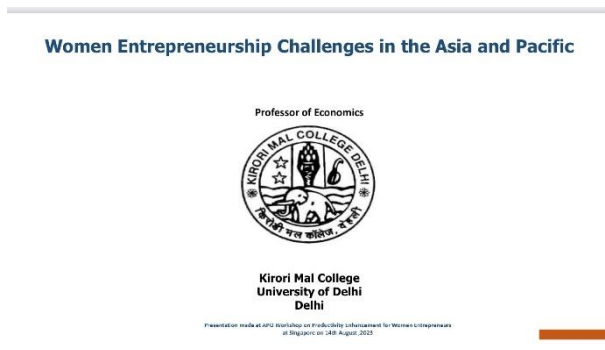
(2.2) ข้อจำกัดในการเป็นผู้ประกอบการของผู้หญิง ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ไม่เอื้ออำนวย การไม่มีเครือข่าย ทักษะที่มีอยู่จำกัด การขาดความมั่นใจ ข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ข้อมูลที่มีจำกัด การตอบสนองขององค์กรความร่วมมือต่างๆ มีไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ประกอบการหญิง

(2.3) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการหญิง ได้แก่ ภาวะทางครอบครัวในการเป็นแม่ การเงิน การตลาด การให้คำปรึกษา การจัดการ และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจมหภาค โดยมีความท้าทาย อาทิเช่น บรรทัดฐานทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณี การเข้าถึงแหล่งเงินทุน การตลาด ข้อมูลที่จำกัด การขาดโอกาสทางการศึกษา การฝึกอบรมทักษะ ไม่มีเครือข่าย รวมถึงการถูกเลือกปฏิบัติ

(2.4) ช่องโหว่ทางเศรษฐกิจนอกระบบและธุรกิจขนาดเล็ก เป็นการขาดความรู้เกี่ยวเรื่องเศรษฐกิจ การคาดการณ์อุปสงค์และอุปทานทางการตลาด ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน การเงิน อำนาจต่อรองในการประกอบธุรกิจ

(2.5) ความท้าทายของผู้ประกอบการหญิง ได้แก่ การถูกจำกัดในการเข้าถึงทรัพย์สิน สาธารณะ ทรัพยากรส่วนบุคคลที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยเฉพาะในเรื่องนวัตกรรมและบริการที่จะสามารถเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันได้ การสร้างเครือข่ายที่มีความเข้มแข็ง การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน (น้ำ ไฟฟ้า) กฎหมายและข้อบังคับที่ไม่เอื้ออำนวยต่อผู้ประกอบการหญิง รวมทั้งมีความเสี่ยงในเรื่องต่างๆ เช่น ความรับผิดชอบในครอบครัว การถูกล่วงละเมิดทางวาจา ร่างกาย หรือทางเพศ

นอกจากนี้ ได้มีการหารือ ถกถาม แบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เครือข่ายทางธุรกิจ ที่เป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้ผู้ประกอบการหญิงประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ ในการเติบโตทางธุรกิจสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการหญิงประสบความสำเร็จ คือ ความจำเป็นในการมีกลไกทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการเข้าถึงทางการเงิน การเชื่อมโยงตลาด การสร้างเครือข่ายในการสนับสนุน การจัดทำแผนธุรกิจ การศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจ เพื่อเปิดโอกาสทางธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการหญิงได้อย่างเท่าเทียมกันกับผู้ประกอบการชาย

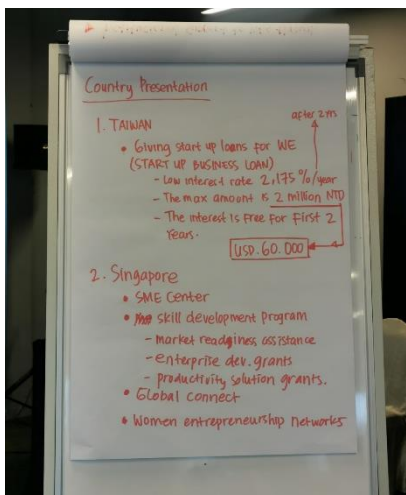
(3) การบรรยายของ Mrs. Irene Boey Chairperson ASEAN Women Entrepreneur Network (AWEN), Chairperson of Research & Advocacy of SG-WEN at Singapore Business Federation (SBF) เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับแนวโน้มนโยบาย แผนการที่สนับสนุนผู้ประกอบการหญิงในประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีองค์กรเครือข่าย จำนวน 11 กลุ่ม ที่รัฐบาลและองค์กรความร่วมมือในประเทศสิงคโปร์เป็นผู้จัดตั้ง โดยให้บริการคำแนะนำ และความช่วยเหลือ เพื่อเป็นศูนย์กลางเครือข่าย SME ซึ่งช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็ง การเพิ่มผลิตภาพ การเงิน ทรัพยากรมนุษย์ และการขยายธุรกิจไปต่างประเทศ แต่ถึงแม้จะมีแผนการมากมายสำหรับผู้ประกอบการ SME แต่รัฐบาลสิงคโปร์ยังไม่ได้ลงลึกมาถึงการทำธุรกิจของผู้ประกอบการหญิงสิงคโปร์ ดังนั้น จึงได้มีการจัดตั้งเครือข่าย Singapore Women Entrepreneurs Network (SG-WEN) ขึ้นมาในวันที่ 21 กันยายน 2021 เป็นตัวแทนบริษัทมากกว่า 27,000 แห่ง ในสิงคโปร์ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การให้ความสนับสนุน แนะนำมุมมองทางธุรกิจ การแบ่งปันความรู้ การตระหนักถึงผลประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการหญิง

(4) การเยี่ยมชม The Soup Spoon ที่ Oasis Terraces โดย Mrs. Anna ผู้ก่อตั้ง ซึ่งอยู่ในกลุ่ม SG-WEN ได้บรรยายถึงการก่อตั้งร้าน แนวคิดในการประกอบธุรกิจ โอกาสและอุปสรรค เครือข่ายสมาคมผู้ประกอบการหญิงในประเทศสิงคโปร์ที่ให้การสนับสนุนการประกอบธุรกิจ รวมถึงกำลังใจสำคัญจากครอบครัว ให้แรงบันดาลใจแก่ผู้เข้าร่วมในวันนั้นเป็นอย่างมาก รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้สอบถาม แลกเปลี่ยนทัศนคติในการประกอบธุรกิจซึ่งกันและกัน

(5) Group Work by Participants

เป็นกิจกรรมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวคิด ทักษะคิด สิ่งที่ได้เรียนรู้จากเนื้อหาในการ Workshop ทุกกิจกรรม ผ่านผู้บรรยาย โดยในกลุ่มประกอบด้วย Inseon Lee จากสาธารณรัฐเกาหลีใต้ D.K. Krishani Prebhashwaree Senarah จากประเทศศรีลังกา Mr.Ibrahim Ethem Sahin จากประเทศตุรกี เกษราภรณ์ ศรีจันทร์ และวิชณี กฤษณะเศรณี จากประเทศไทย ซึ่งได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับ โอกาส ปัญหา อุปสรรค แผนการให้ความช่วยเหลือแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อให้ผู้ประกอบการหญิงของแต่ละประเทศมีโอกาสประสบความสำเร็จ

ส่วนที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับและการขยายผลจากการเข้าร่วมโครงการ

2.1 ประโยชน์ต่อตนเอง

การได้รับโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรม Workshop เป็นโอกาสที่ดีและมีประโยชน์ได้เห็น ปัญหา อุปสรรค แนวทาง นโยบาย วิธีการในการก้าวผ่านสิ่งที่เป็นอุปสรรคผ่านการเรียนรู้จากการผู้บรรยาย ผู้เข้าร่วม Workshop และการศึกษาดูงาน ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ ที่ไม่เคยได้รับรู้มาก่อน เรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนทัศนคติ ประสบการณ์ โครงการนี้ได้สร้างทั้งโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมในต่างประเทศ เป็นครั้งแรก ได้มีโอกาสในการนำเสนอในที่สาธารณะ การทำ Presentation เป็นภาษาอังกฤษ การแลกเปลี่ยนทัศนคติกับผู้เข้าร่วมจากประเทศอื่นๆ

2.2 ประโยชน์ต่อหน่วยงานต้นสังกัด

นำรายงานที่จัดทำเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการฯ นำเสนอตามสายงานบังคับบัญชาและกลุ่มผู้บริหารหญิง (BAAC Gender) เพื่อให้ธนาคนำไปสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการหญิงในภาคชนบทที่มีจำนวนมากได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเอง ได้รับการจัดสรรเงินทุนและความรู้ในการประกอบธุรกิจ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยสามารถก้าวข้ามผ่านในเรื่องช่องว่างงานของเพศได้

2.3 ประโยชน์ต่อสายงานหรือวงการวิชาชีพ

- เหมือนข้อ 2.2

2.4 กิจกรรมขยายผลที่ได้ดำเนินการภายในระยะเวลา 60 วันนับจากวันสุดท้ายของโครงการ
แชร์ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมให้พนักงานในฝ่ายบริหารกลาง ธนาคนำเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้รับทราบ

2.5 กิจกรรมขยายผลที่จะดำเนินการภายใน 6 เดือนหลังเข้าร่วมโครงการ

ส่งรายงานให้กับส่วนงานที่เกี่ยวข้องในธนาคนำได้ไปดำเนินการต่อ

ส่วนที่ 3 เอกสารแนบ

- เอกสารแนบ 1 รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการและประเทศที่เข้าร่วมโครงการ
- เอกสารแนบ 2 กำหนดการฉบับล่าสุด (Program)
- เอกสารแนบ 3 เอกสารประกอบการประชุม/ สัมมนา (Training Materials)
- เอกสารแนบ 4 รายงานก่อนการเดินทางที่ท่านดำเนินการ (Country Paper Thailand)
- เอกสารแนบ 5 เอกสารนำเสนอผลงานหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม (Group Presentation)